

TAMMI

KUU

2007

Längelmäki historiaan

Jämsä 1.1.
Noin 1700 asukkaan Längelmäen kunta lakkasi olemasta. Osa Längelmäestä kuten entinen kuntakeskus Länkipohja liitettiin Jämsään ja toinen osa Oriveteen. Kunnan palastelun taustalla olivat Längelmäen talousvaikeudet. Vanhenevan väestön kunnalla ei katsottu olevan enää elinmahdollisuuksia itsenäisenä.

Kuntaliitosta ei juhlistettu kuntien taholta mitenkään. Längelmäen yrittäjät järjestivät ilotulituksen ja Längelmäki-seuran aktiivit soittelivat vanhan ajan vellikelloja vuoden vaihtuessa ja kunnan lakatessa.

Kuntaliitoksessa Jämsä sai noin 1.070 uutta asukasta. Kaupungin palvelukseen siirtyi 60 henkeä, joista osa oli osa-aikaisia. Valtaosa Jämsän kaupungin palkkalistoille siirtyneistä työskenteli sosiaali-toimessa.

Kuntaliitoksessa Jämsä ja Orivesi saivat hyvät valtionavustukset eli porkkanarahat. Yhdistymisavustuksia ja val-

tionosuuskorvauksia Jämsä sai yhteensä noin 7 miljoonaa euroa. Porkkanarahoista 2 miljoonaa oli päätetty kohdistaa Länkipohjan kunnallistekniikan uusimiseen ja 0,5 miljoonaa kohdentui Länkipohjan koulun saneerauksen loppuunsaattamiseen.

Jämsäläisiksi muuttuneiden längelmäkeläisten arkielämään liitos ei juurikaan tuonut muutoksia. Kunnanviraston elo toki päättyi ja yhteis- palvelupiste sijoittui keväämmällä entisen postin tiloihin, terveydenhuollon lääkäri- ja neuvontapalveluiden aukioloihin tuli muutoksia. Vanhainkodin hoitopaikkojen määrää suunniteltiin laskettavaksi asteittain viidellä 30:en eli alkuperäismitoitukseen.

Myös sivistystoimessa muutokset olivat vähäiset. Länkipohjan koulun valmistuskeittiö muuttui palvelukeittiöksi, jonne ruoka tuotiin vanhainkodin keittiöltä. Länkipohjan alue siirtyi Orivedeltä Jämsän työväenopiston alueeksi

Längelmäki-seuran Martti Ahonen kilkutteli vellikelloja, kun kunta siirtyi historiaan.

Ystäväkuntatoiminta päättyi

Jämsä 15.1.
Jämsän ja sen pohjoismaisten ystäväkuntien Tanskan Ballerupin, Ruotsin Fagerstan ja Norjan Åsnesin ystäväkuntatoiminta päättyi kuntatasolla, kun Fagerstan ohella myös Ballerup ilmoitti Jämsän kaupungille, ettei poliitikkojen ja virkamiesten osallistumiselle jatkuvaan yhteistyöhön ole perustetta. Ballerupista toi-

vottiin, että yhteydet kuntien välillä jatkuisivat ruohonjuuritasolla.

Kaupunginhallitus totesikin kokouksessaan, että yhteistyötoimintasuopimus pohjoismaisten ystävyyskuntien kanssa on päättynyt.

Ystäväkuntatoiminnan eväät oli syöty loppuun jo muuallakin kuten Jämsänkoskella ja Koskenpäällä.

Hakala yksikön vetäjäksi

Tammikuu
Tiimiakatemian projektikoordinaattori Anne Hakala nimettiin Jyväskylän ammattikorkeakoulun uuden Jämsän alueen aluekehittämisyksikön vetäjäksi ja kehittämispäälliköksi. Hän aloitti uudessa tehtävässä helmikuun alusta. Tehtävä oli määräaikainen.

Aluekehittämisyksikön tehtävänä oli jatkaa Tiimiakatemian aloittamaa toimintaa pienen kaupunkiseudun kehittämiseksi. Tarkoituksena oli tuoda ammattikorkeakoulun monialainen tarjonta alueellisen kehittämisen avuksi. Ensimmäisen vuoden rahoitus kehittämisyksikölle tuli pääosin Keski-Suomen liitolta, mutta myös paikallista rahoitusta tarvittiin.

Ammattiosasto täytti 100 vuotta

Jämsänkoski 20.1.

Jämsänkosken tehtaan Paperiliiton ammattiosasto 11 juhli 100-vuotista taivaltaan Ilveslinnassa. Juhlapuheen pääjuhlassa piti liiton puheenjohtaja Jouko Ahonen. Juhlassa esitettiin Jari Silventoisen kirjoittama kuvaelma, joka kertoi ammattiosaston vaiheista 1970-luvulle asti. Kuvaelmaa esitettiin myös osaston jäsenis-

tölle järjestetyissä juhlissa kolmena lauantaina.

Osasto 11 perustettiin 20. tammikuuta 1907. Perustamiskokous pidettiin Jämsänkosken työvientalolla.

Vuonna 2007 jäseniä oli 1.300, joista reilut puolet työssäkäyviä ja loput eläkeläisiä. Osasto omisti Saariniemessä vapaa-ajanviettopaikan.

Paperiliiton puheenjohtaja Jouko Ahonen viihtyi osasto 11:n juhlassa.

Kuolonkolari Hiidenmäessä

Jämsä 13.1.

Keski-ikäinen jämsänkoskelaisnainen menehtyi Hiidenmäen risteyksessä tapahtuneessa kolarissa.

Onnettomuus tapahtui noin kello 16.30. Jämsäläisen miehen ajama henkilöauto oli tulossa Ruotsulantieta Hiidenmäen risteykseen, kyydissä oli onnettomuuden uhri. Kuljettajan oli tarkoitus ylittää Ysitie ja jatkaa Jämsän keskustaa kohti, mutta hän ei havainnut Jyväskylän suunnasta tulutta pakettiautoa, joka törmäsi rajusti henkilöauton kylkeen. Henkilöauto suistui tieltä törmäyksen voimasta, kyydissä ollut nainen menehtyi kolaripaikalla saamiinsa vammoihin.

Koulubussi nurin

Jämsä 15.1.

Alhojärven koululle lapsia kuljettanut pikkubussi suistui tieltä parisataa metriä ennen koulua hieman ennen yhdeksää. Auton kyydissä oli kymmenen lasta, mutta kaikki selvisivät ulosajosta säikähdyksellä. Lapset ja kuljettaja pääsivät kattoikkunan kautta autosta ulos ennen ambulanssihenkilökunnan saapumista. Onnettomuuden syyksi epäiltiin liian suurta tilannenopeutta liukkaalla tiellä.

Vitikkalan kuolemasta 100 vuotta

7.1. Valtiopäivämies Joonas Joonaanpoika Vitikkalan (Witikka) kuolemasta tuli kuluneeksi 100 vuotta. Jämsäläinen Vitikkala oli valtiopäivillä vuonna 1867. Hän oli syntynyt vuonna 1833.

Vitikkala oli kunnallismies, hän toimi kunnallislautakunnan esimiehenä ja varaesimiehenä 1866-69. Valtiopäivillä hän ajoi maanviljelyskoulujen perustamista, rautatien rakentamista ja naisten aseman parantamista. Hän oli valitsijamies ja talousvalio-

kunnan jäsen. Vitikkala halusi säilyttää Jyväskylän seminaaripaikkana, ja että kruununtorpista tehtäisiin uudistiloja.

Vitikkala käytti valtiopäivillä pitkiä ja asiallisia puheenvuoroja. Hän esiintyi mielellään ja pukeutui hienosti; jopa niin että keisari kiinnitti jämsäläiseen huomion: ”Ei näytä säätyynsä kuulavalta”, sanotaan keisarin Vitikkalasta lausahanteen.

Vitikkala omisti saman nimen kartanon vuosina 1848-71, mutta hän menetti sen konkurssissa. Vitikkala

viettikin yleistä elämää tilan kauppailta velaksi ylellisyystavaroita kuten esimerkiksi mannagryniä, Pikardon viiniä, konjakkia, viikunoita, rusinoita, portviiniä, sileä- ja ruusureunaisia taltrikeja sekä pesu- ja yöastian.

Vitikkalan vanha satulakattoinen, empiretyylinen päärakennus on 1860-luvulta ja ilmeisesti Vitikkalan rakennuttama. Se ei ollut kovin ylellinen, mutta sielläkin oli ”rinskotetut” eli maalauksin somistetut tapetit. Kartanossa pidettiin kutsuja ja ylellisiä

vieraspitoja. Vanha päärakennus on myöhemmin siirretty toisaanne.

Joonas Joonaanpoika oli syntynyt Koskenpään Honkasesta. Sukunimi Vitikkala on otettu käyttöön ilmeisesti vasta valtiopäivämiehen tarpeisiin.

Hänen ensimmäinen vaimonsa oli Kristiina Juhontytär ja toinen vaimo Gustava Matilda Lunden. Vitikkalan hautapaikka on tuntematon.

Artikkelin on kirjoittanut Vuokko Olkkonen.

Kylpylän rakentaminen lykkääntyi

Jämsä 25.1. Jämsän kaupunki ilmoitti julkisuuteen, että neuvottelut Himoskylän asemakaavasta olivat ajautuneet pattitilanteeseen. Käytännössä ilmoitus merkitsi sitä, että suunnittelussa kaavoitusaiakataulussa ei pysytty, ja tämä taas merkitsi sitä, että alueelle suunnitellun kylpylän rakentaminen lykkääntyi.

Kylpylän rakentajataho YIT ilmoitti, että lykkäys on yksintein vuoden, koska kylpylää ei kannattaisi avata kesää

vastan. Alunperin kylpylän rakennustöiden piti alkaa kevättälvella 2007 ja kylpylä olisi avattu joulukuussa 2008.

Kaupungin mukaan kaavoituspatti syntyi, kun Hiihtokeskus Himosvuoren yhtiöt olivat esittäneet kaavaan vaatimuksia, joita ei pidetty mahdollisena. Hiihtokeskus taas katsoi kiistan johtuvan siitä, että sen suunnittelemaa tukirakennusta, johon sijoituisivat muun muassa rinneravintola ja välinevuokraamo, ei saanut rakentaa uusien

Keski-Himoksen rinteiden ala-asemalle eli kaavailun kylpylän ja rinteiden väliin. Kaupungilta todettiin, että kaavoitus on kokonaispaketti, johon ei voitu sallia rakentamista rinteiden ja kylpylän väliin. Hiihtokeskusyhtiölle oli tulossa muualta kaava-alueelta reilun 15.000 kerrosneliön rakennusoikeudet.

Vaikka erimielisyydet putkahtivat julkisuuteen, niin hiihtokeskus-yhtiö, kaupunki ja YIT ilmoittivat, että neuvotteluovia ei oltu suljettu.

Himoskylän alueelle oli suunniteltu kylpylän lisäksi hotellia, monitoimihallia ja viikko-osakehuoneistoja, joiden rakentaminen myös lykkääntyi.

Episodin tuoksinassa hiihtokeskusyhtiön toimitusjohtaja Keijo Pitkäniemi erosi tehtävästään, koska hänen mukaansa kaavoitusneuvottelussa oli saavutettu eväät sopimuksen syntymiselle.

Kiista-alueen kaavoitus meni kaupunginvaltuuston käsittelyyn loppukesästä.

Putkirikko sulki tehtaan

Jämsä 25.1. UPM:n Kaipolan tehtaan jätevesiä puhdistamolle johtava putki rikkoontui ilta-päivällä. Vaurion seurauksena tehdas joutui ohjaamaan muutamia tuhansia kuutioita puhdistamatonta jätevettä Päijänteeseen. Putki rikkoontui aivan rannan välittömässä läheisyydessä.

Jo reilun vartin kuluttua repeämän havaitsemisesta tehtaan kaikki kolme paperikonelinjaa oli ajettu alas. Vain kolme tuntia putkirikon havaitsemisen jälkeen rikkoontunut osa putkea oli saatu kaivettua ylös ja uusi pätkä putkea odotti asentamista. Paperikoneet käynnistettiin seuraavana aamuna.

Jätevesiputken pituus oli noin 1,5 kilometriä. Tehtaan jätevedet kulkivat sitä pitkin biologiselle puhdistamolle. Jätettä kulki putkessa reilut 25.000 kuutioita päivässä.

Jätevesiputkesta repeytyi noin puolen metrin mittainen pala.

PR Rolls rantautui

Jämsänkoski 25.1. PR Rolls'n uuden teollisuushallin avajaisia vietettiin Jämsänkoscilla. Yhtiö oli erikoistunut paperikoneiden levitystelojen valmistukseen ja huoltoon. Aiemmin PR Rolls oli toiminut Ylöjärvellä.

Yhtiö käytti muuton yhteydessä uusiin koneinvestointeihin 0,8 miljoonaa euroa. Tilat rakennutti kaupunkien omistama Jämsek Kiinteistö, jolta yhtiö aikoo lunastaa tilat seuraavan 10 vuoden aikana. Yhtiöllä oli seitsemän työntekijää, mutta määrän uskottiin lisääntyvän.

PR Rolls'n erityisalat olivat banaanitelat, joita se valmistaa vuodessa noin 100. Kyseisiä paperikoneiden levitysteloa nimitettiin hedelmällisesti, koska ne kieroutuivat keskeltä koholle ja levittivät näin koneen sisällä pyöriessään paperimassaa keskeltä reunuille. Telat voivat painaa lähes 100 tonnia.

Ilma-aseet äänessä

Jämsä 20.-21.1. Jämsän ilma-asekilpailut tarjosivat palan huippuviidettä Vitikkalan koululla. Mukana oli liuta Suomen huippuja ja saldo-na oli kolme uutta Suomen ennätystä. Kahdesta vastasi N17-sarjassa RSA:n Tiia Törmälä ja kolmannelta Härmän Seudun Ampujien N15-sarjan ilmapistoolijoukkue. Jämsäläisampujista Jari Koivu voitti miesten ilmapistoolikisan.

Turkinkylällä hupailu

Jämsä 26.1. Kyläteatteri jatkoi Turkinkylätalolla tuttua hupailulinjaa, ja toi ensi-iltaan Heikki Itäsen kirjoittaman farssin Hieroglyf. Ohjauksesta vastasi jälleen kerran Eila Vihijärvi. Osissa nähtiin muun muassa Pentti Ahonen, Sirpa Tiiri-Salonen, Pekka Joensuu, Marjo Örn, Matti Ruokolah-ti, Esa Tennilä ja Jere Vihijärvi. Kyseessä oli Itäsen tekstin kantaesitys.

Tiina Kotiniitty-Laakso ja Heidi Lavio-Koivisto panivat Turkinkylällä miesten päät pyörälle.

Kirsti ja Risto kuntoliikkuiksi

Avantouinti piti flunssat ja muut pöpöt poissa Kirsti Kujanpään elämästä.

19.1.

Keski-Suomen Liikunta ry. palkitsi Kirsti Kujanpään Jämsänkosken ja Risto Perälän Jämsän Vuoden kuntoliikkuja-titellillä. Valinnat olivat kaupunkien.

Monipuolisesti liikuntaa harrastanut Kujanpää käytti keskimäärin kolme tuntia ja 15 minuuttia joka päivä kuntoliikuntaan. Ohjelmaan kuului muun muassa kävelyä, uintia, hiihtoa ja pyöräilyä.

Risto Perälän ansiot olivat pitkälti muiden ihmisten liikuntaharrastuksen eteen tehdyssä työssä. Mies avusti liikunta- paikkojen huollossa sen jälkeen, kun kaupunki lopetti säästösyistä Kaipolan hiihtolatujen kunnossapidon. Perälä alkoi kuljettaa korvauksetta latukonetta Kaipolaan, kun kaupungilta ei löytynyt omaa kuljetuskalustoa. Perälän matkassa latukone kulki myös Turkinkylään, Partalaan, Sähkökoskelle ja Himokseen. Lisäksi Perälä jäädytti ja aurasi talvella Pitkjärvelle retkiluistelurataa.

Risto Perälä raivasi Kaipolan pururadal- le kaatuneita puita.

Niina Mäki ja Ilves palkittiin myös

19.1.

Keski-Suomen Liikunta ry. valitsi Jämsän Retki-Veikkojen Nina Mäen Vuoden nuorisourheilun vetäjäksi. Valintakriteereissä mainittiin monipuolisuuden ja kasvatuksellisten periaatteiden noudattaminen vetäjätehtävissä. Valintaa perusteltiin Mäen seuran nuorisotoiminnan joh-

tamisen lisäksi oravapolkuleirin järjestämisellä ja kahden nuorten kilpailutapahtuman järjestämisellä.

Jämsänkosken Ilves palkittiin Vuoden urheiluteolla hiihdon saralla. Valintaa perusteltiin talkootyöllä Huhdanvuoren hiihtokeskuksen uuden huoltorakennuksen rakentamisessa.

Citymarket viritteille

Jämsä 15.1.

Kesko ilmoitti suunnittelevansa Jämsään uutta Citymarket-kauppaa K-Supermarketin paikalle. Kesko jätti kaupungille kaavamuutoshakemuksen, mikä läpimennessään mahdollistaisi uuden kaupan suuryksikön rakentamisen. Kaavamuutos hyväksyttiin myöhemmin.

Suunnitelmien mukaan uusi rakennus korvaisi K-Supermarket Jämsän. Kauppa rakennettaisiin samalle tontille, mutta eri paikkaan. Suunnitellun marketin pinta-ala oli 4.800 neliötä, kun kesäkuussa 2006 valmistuneen S-marketin pinta-ala oli 4.000 neliötä. Rakentamaan ryhtyttäisiin kaavailujen mukaan alkuvuodesta 2008.

Tontilla sijainnut K-Supermarket oli kooltaan 3.800 neliötä, josta myymäläpinta-alaa oli noin 2.500 neliötä. Kauppihana toimi Mika Ulander, työntekijöitä marketissa oli noin 30.

Nuoret miehet löytyivät kuolleina

Jämsänkoski 15.1.

Linnamäen alueella tapahtui murhenäytelmä, kun 20- ja 23-vuotiaat jämsänkoskelaismiehet löytyivät kello 16:n jälkeen kuolleina kerrostaloasunnosta. Muita henkilöitä kuin uhrin asunnossa ei ollut. Nuorempi vainajista oli asunut huoneistossa vuokralaisena. Rikosta tapaukseen ei kuitenkaan liittynyt, myöhemmin varmistui, että kyse oli päihteiden yhteiskäytöstä. Poliisista todettiin, että uhrin olivat poliisille jonkin verran entuudestaan tuttuja päihteiden käytön ja pienten omaisuusrikosten johdosta.

Tragedia havaittiin, kun asunnon ovelle saapui uhrin kavereita, mutta ovikellon soittoihin ja kolkutuksiin ei vastattu. Kaverit kääntyivät 20-vuotiaan naapurin puoleen ja tämä hälytti poliisit paikalle, kun naapurustosta ei edelleenkään kuulunut mitään.